

v evropské politice (21. 1. – 27. 1. 2019)

Událost týdne:

21. ledna představila britská premiérka Theresa Mayová v Dolní sněmovně tzv. plán B dalšího vývoje poté, co v předchozím týdnu odmítli britští poslanci dohodu o brexitu. Podle analytiků nenavrhl Mayová v zásadě nic nového, dala však najevo, že o sporné irské pojistce hodlá jednat se zákonodárci. Výstupy schůzek chce pak přednést na půdě EU. Premiérka současně vyloučila možnost konání druhého referenda o odchodu Spojeného království z EU, stejně jako odložení brexitu. Plán B sklídl kritiku ze strany domácí opozice, části konzervativců i EU, podle níž Británie musí vyjasnit, co přesně chce.

21. ledna informoval server iROZHLAS.cz s odvoláním na agenturu AFP, že Norsko vyzvalo Polsko k odvolání norského konzula v Oslu kvůli nepřijatelnému chování. Podle norských médií se konzul angažoval v případech dětí, které rodičům odebral norský úřad Barnevernet pověřený sociální a právní ochranou nezletilých. To však norské ministerstvo zahraničí nepotvrdilo. Polsko o dva dny později odmítlo vyslyšet norskou výzvu a konzul neodvolalo. Výhrady označilo za neopodstatněné.

22. ledna podepsali německá kancléřka Angela Merkelová a francouzský prezident Emmanuel Macron v západoněmeckých Cáchách smlouvu o spolupráci a integraci. Tzv. Cášská smlouva si klade za cíl posílit spolupráci v zahraniční politice, obraně, hospodářství či při integraci příhraničních regionů. Smlouva tak navazuje na Elysejskou smlouvu, kterou v roce 1963 podepsali tehdejší představitelé zemí Konrad Adenauer a Charles de Gaulle. Podle Merkelové smlouva obnovuje základ německo-francouzských vztahů, podle Macrona pak otevírá novou kapitolu spolupráce.

24. ledna odsoudil ukrajinský soud někdejšího prezidenta Viktora Janukovyče ke 13 letům vězení za vlastizradu a vedení agresivní války. Janukovyč byl odsouzen v nepřítomnosti, neboť po revoluci v roce 2014 uprchl do Ruska, kde zůstává dodnes.

24. ledna doporučil italský zvláštní tribunál začít soudní řízení proti ministru vnitra Matteu Salvinimu kvůli tomu, že v loňském roce nedovolil uprchlíkům na palubě lodi u Sicílie vylodit se na italskou půdu. O tom, zda bude řízení skutečně zahájeno, rozhodne italský Senát.

25. ledna schválil řecký parlament po bouřlivé několikadenní debatě dohodu o změně názvu sousední Makedonie na Republiku Severní Makedonie. Řecký premiér Alexis Tsipras označil hlasování za „historické“. Konflikt týkající se jména Makedonie dlouhodobě zatěžoval řecko-makedonské vztahy.

25. ledna uvedl generální tajemník NATO Jens Stoltenberg, že jednání Rady NATO-Rusko nedospělo k pokroku v otázce smlouvy o likvidaci raket středního a krátkého doletu (INF), již podle Západu Rusko porušuje. USA již v loňském roce avizovaly záměr ze smlouvy z roku 1987 odejít, pokud Rusko nezačne respektovat její ustanovení.

26. ledna protestovaly v Paříži a na dalších místech Francie již po jedenácté desetitisíce přívrženců hnutí žlutých vest, vyjadřujících nesouhlas s politikou francouzské vlády a prezidenta Emmanuela Macrona. Macron ve snaze řešit společenské a hospodářské problémy započal již v předchozích dnech celonárodní dialog. V Paříži bylo kvůli násilnostem zadrženo 223 osob. Následující den prošel Paříží pochod tzv. červených šátků, který dle agentury AFP vznikl v reakci na násilí páchané ze strany žlutých vest. Lidé v průvodu skandovali „Ano demokracii, ne revoluci!“.

Telegraficky

- Dne 21. ledna zemřel ve Francii ve věku 85 let Jindřich Orleánský, potomek posledního francouzského krále Ludvíka Filipa, který vládl v letech 1830 – 1848.
- Dne 22. ledna formálně oznámila ukrajinská expremiérka Julija Tymošenková svou kandidaturu na prezidentský post. První kolo voleb na Ukrajině se uskuteční 31. března.

